

กระทู้ถามที่ ๒๓๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ปัญหาการสร้างและเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จในวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ดังต่อไปนี้

โดยที่ปรากฏต่อสาธารณชนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยนักศึกษาระดับปริญญาเอก (ในขณะนั้น) ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการอ้างอิงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย ซึ่งต่อมามีผู้พบว่ามีผู้เขียนวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ได้ทำการสร้างข้อมูลทางวิชาการอันเป็นเท็จ (fabrication) และมหาวิทยาลัยต้นสังกัดได้ดำเนินการสอบสวนโดยสรุปผลว่าข้อมูลในส่วนดังกล่าวของวิทยานิพนธ์คลาดเคลื่อนจากความจริง และได้มีคำสั่งห้ามเผยแพร่แล้ว แต่ปรากฏว่ายังคงมีการเผยแพร่และอ้างอิงข้อมูลดังกล่าวโดยสถาบันต้นสังกัดไม่สามารถยับยั้งการกระทำนั้นได้และมีผู้นำข้อมูลอันเป็นเท็จดังกล่าวไปเผยแพร่ในรูปแบบอื่น ๆ ซ้ำอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งในรูปแบบหนังสือและการเผยแพร่ทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งการกระทำดังกล่าวนอกจากจะเป็นการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณทางวิชาการแล้วยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อีกด้วย จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการกำหนดระเบียบหรือมาตรฐานและจริยธรรมในการจัดทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการอ้างอิงทางวิชาการหรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. จากกรณีดังกล่าว กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการตรวจสอบว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงกำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. หากมหาวิทยาลัยไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีมาตรการอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีนโยบายหรือมาตรการในการตรวจสอบวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ว่ามีการอ้างข้อมูลที่ถูกตั้งหรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด ทั้งนี้ เพื่อจะไม่ให้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นสร้างความขัดแย้งทางการเมือง

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

จักรพันธ์ พรนิมิตร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๓๗ ร.

ของ นายจักรพันธ์ พรนิมิตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ปัญหาการสร้างและเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จในวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับ
สถาบันพระมหากษัตริย์

ข้าพเจ้า นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ต่อประเด็นปัญหาการสร้างและเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จในวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย โดยที่ปรากฏต่อสาธารณชนกรณีวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก โดยนักศึกษาระดับปริญญาเอก (ในขณะนั้น) ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการอ้างอิงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งต่อมามีผู้พบว่าผู้เขียนวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ได้ทำการสร้างข้อมูลทางวิชาการอันเป็นเท็จ (fabrication) และมหาวิทยาลัยต้นสังกัดได้ดำเนินการสอบสวนโดยสรุปผลว่าข้อมูลในส่วนดังกล่าวของวิทยานิพนธ์คลาดเคลื่อนจากความจริง และได้มีคำสั่งห้ามเผยแพร่แล้ว แต่ปรากฏว่ายังคงมีการเผยแพร่และอ้างอิงข้อมูลดังกล่าว โดยสถาบันต้นสังกัดไม่สามารถยับยั้งการกระทำนั้นได้และมีผู้นำข้อมูลอันเป็นเท็จดังกล่าวไปเผยแพร่ในรูปแบบอื่น ๆ ซ้ำอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งในรูปแบบหนังสือและการเผยแพร่ทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งการกระทำดังกล่าว นอกจากจะเป็นการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณทางวิชาการแล้วยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อีกด้วย ดังนี้

๑. คำตอบประเด็นคำถามข้อที่ ๑

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการกำหนดระเบียบหรือมาตรฐานและจรรยาบรรณในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑.๑ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดระบบตรวจสอบการคัดลอกผลงาน หรือการซ้ำซ้อนกับงานของผู้อื่น หรือการจ้างทำรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ โดยใช้ระบบที่ทันสมัย เช่น ผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

หากพบว่ามี การคัดลอก การซ้ำซ้อนกับงานของผู้อื่น หรือมีการจ้างทำรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาถอดถอนรายงานการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ชิ้นนั้น

๑.๒ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗๐ กำหนดไว้ว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานการอุดมศึกษา หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ ห้ามมิให้ผู้ใดจ้าง วาน ใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ในหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อไปใช้ในการทำผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินอื่นในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิใช่ประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้ผู้ได้รับจ้างหรือดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการช่วยเหลือโดยสุจริตตามสมควร

๒. คำตอบประเด็นคำถามข้อที่ ๒

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ วรรคแรก กำหนดไว้ว่า เสรีภาพทางวิชาการในการศึกษาวิจัย ในการเรียนการสอน และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย หน้าที่ของปวงชนชาวไทย และศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาย่อมมีเสรีภาพทางวิชาการในการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ข้างต้นและตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของแต่ละสถาบัน โดยสถาบันอุดมศึกษาจะออกกฎ ระเบียบ หรือแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน อาทิ การกำหนดเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา ขั้นตอน/กระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา และกระบวนการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานหรือแนวปฏิบัติที่กระทรวงฯ กำหนด และต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย หน้าที่ของปวงชนชาวไทย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

ทั้งนี้ ในการกำกับควบคุมคุณภาพและกระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์นั้น สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจัดให้มีระบบตรวจสอบการคัดลอกผลงานโดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น อักขราวิสุทธิ์ โปรแกรมป้องกันการลักลอกผลงานทางวิชาการ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีระบบตรวจสอบความเป็นต้นฉบับของเอกสารแบบอัตโนมัติ (Anti-Kobpae: Plagiarism Detection Tool) โปรแกรม Turnitin โปรแกรมตรวจสอบการคัดลอกผลงานทางวิชาการจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐาน ให้อิสระสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินการจัดการศึกษา โดยมีกลไกอื่น ๆ ในการตรวจสอบ อาทิ การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก กรณีหากตรวจสอบภายหลังพบว่า ขั้นตอน/กระบวนการในการจัดการศึกษา อาทิ การวัดประเมินผล หรือการจัดทำวิทยานิพนธ์ไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ เงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่สถาบันอุดมศึกษาหรือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนด สถาบันนั้นก็สามารรถเพิกถอนปริญญาบัตรได้

๓. คำตอบประเด็นคำถามข้อที่ ๓

กรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ดังกล่าว กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีมาตรการ ๒ ระดับ ได้แก่

๓.๑ ระดับกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมาตรา ๗๗ กำหนดไว้ว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓.๒ ระดับสถาบัน สั่งการให้มหาวิทยาลัยดำเนินการสอบสวนและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ หรือกฎหมายของแต่ละสถาบัน ทั้งนี้ โดยดำเนินการทั้งสองระดับ หรืออย่างระดับใดระดับหนึ่งแล้วแต่กรณี

ในกรณีนี้ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง กรณีที่มีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับความผิดพลาดคลาดเคลื่อนของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต ซึ่งผู้ร้องเรียนได้ขอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาทบทวนและแก้ไขวิทยานิพนธ์ดังกล่าวให้ถูกต้องแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการประชุมสอบสวนหาข้อเท็จจริง

๔. คำตอบประเด็นคำถามข้อที่ ๔

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เน้นย้ำให้สถาบันอุดมศึกษาควบคุมคุณภาพวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามหลักวิชาการตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นที่อ่อนไหวและสร้างความขัดแย้งทางการเมือง